

SUOMEN SOTI

Tässä numerossa

- 8 JYVÄLLÄ** Stella Polaris – jahti jatkuu *Heikki Tiilikainen* • Kansliapäällikkö *Kari Selén* • Aseteollisuus keskittyy *Jaakko Bergqvist* • Maailmalta *Pertti Lappalainen*
- 14** Torjuntavoiton avaimet – kansallisen puolustuksen analyysia *Ahti Lappi*
- 18** Sarkatakkien maa – mikä on totuus suojeluskunnista? *Jura Jukola* • Mitä politikointi oikein on? Ote *Kari Selénin* pian valmistuvasta suojeluskuntien historiasta
- 24 KYLMÄ!** Miten kylmää vastaan voi suojaautua, mitä se vaikuttaa kalustoon, miten kylmää tutkitaan? Laajan tietopakettin ovat koonneet *Heikki Tiilikainen, Eero Lehmuskallio, Juhani Hassi, Jukka Knuutila ja Jura Jukola*
- 36** Apurahakapinalliset – sivarit lakossa *Jura Jukola* • Pasifismia nyrkkit pystyssä *Tapio Mäkinen*
- 38** Kun aktivistit iskivät – kenraalikuvernööri Obolenskin murhayritys 1905 *Veikko O. Hintikka*
- 40** Panssarit internetissä *Kari Huhtama*
- 42** Armeijajohtaminen – hyvää vai huonoa?
- 44** Yksi kuva vai tuhat sanaa? Mitä puolustusvoimat tekee kuville *Jura Jukola*
- 48** Päihteettömältä osastolta uuteen elämään • Esan tarina • Huumeiset alakulttuurit *Tapio Mäkinen* • Kannabis – kielletyn kasvin maku *Jura Jukola*
- 53** Sihteerin Merivoimat *Kirsi Utoslahti*
- 54** Volosavan muurari muistaa toisin *Aatos Alhainen*
- 56 TAUKO** Loppuvuoden kirjaryöppy *Markus Anaja* • Museo keskellä korpea – radioita, puhelimia, aseita, varusteita *Heikki Tiilikainen* • Vapaaehtoisien maanpuolustuksen hopeiset ansiomitalit jalkaväenkenraali Adolf Ehrnroothille ja Presidentti Mauno Koivistolle • Suomi varautui sodanuhkaan *Tapio Anttila*
- 57** Heraldiiikka *Jukka Suvisaari*
- 62** Upseeri ja yleissivistys *Jarno Linnéll*
- 64** Terveidenhoito *Eero Lehmuskallio*
- 66** Kenttäreitti *Riitta Salo*
- 68** Palautteet • Otilan kysymykset *Jyrki Otila*
- 70** Kolumni *Jukka Knuuti*

KANSI: SA-KUVA

JULKAISTAVA AINEISTO. Aineisto hyväksytään julkaistavaksi ehdoin, että Kustannus Oy Suomen Mies saa aineistoon hyvän kustannustavan puitteissa eri korvauksetta vapaan käyttöoikeuden tiedonvälitystoiminnassaan, ellei muuta ole nimenomaisesti sovittu.

TILAAJAREKISTERI. Lehden tilaajarekisteriä voidaan käyttää suoramarkkinointitarkoituksiin. Niitä lehden tilaajia, jotka eivät halua että heidän tietojensa käytetään, pyydetään ilmoittamaan siitä lehden tilauksen yhteydessä.

SAKUVA

Kylmä on kova vastustaja

■ Vaikka alkutalvi on toistaiseksi ollut kohtuuttomankin leuto, on kotimaisen korpisoturin hyvä tietää kuinka käyttäytyä paakupakkasissa. Vai ovatko urheilujuomiin ja vartalonmyötäisiin muovipukuihin kasvaneet sukupolvet jo unohtaneet mäystinsukset ja terwasnuotit? Laajassa pakkasen saloja luotaavassa erikoisliitteessä kerrotaan kylmiä totuuksia. –*Sivut 24–34*

SOTAMUSEO

LUKOT AUKI

■ 1920-luvun puolivälin jälkeen suojeluskuntalaiset käyttivät Helsingissä raitiovaunuja mennessään sunnuntaiaamun harjoitukseen. Suksia varten oli raitiovaunun ulkopuolella telineet, mutta ne eivät riittäneet, joten avonainen takasilta oli tavallisesti tupaten täynnä suksimiehiä. Kiväärin sai tuoda raitiovaunuun lukko avattuna.

Suojeluskunnista sai pitkään puhua vain kuiskaten, mutta nyt on jo lupa korottaa ääntä. **Kari Selén** tutki järjestön taustat ja toimintatavat ja kirjoitti teoksen ”Sarkatakkien maa; suojeluskuntajärjestö ja yhteiskunta 1918–1944”. Mitä kaikkea paljastui ajalta ennen järjestön kieltämistä? – *Sivut 18–23*

Amiraali ruoriin

Suomen puolustus saa uuden keulamiehen. Vara-amiraali Juhani Kaskeala nimitettiin joulukuun alussa puolustusvoimain komentajaksi. Hän ottaa tehtävänsä vastaan ensi syksynä.

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen piirissä on seurattu valintaprosessia poikkeuksellisen kiinteästi. Loppusuoralla olleet ehdokkaat on nähty eri linjojen edustajina. Kenraaliluutnantti Hollo on perinteistä tietä edennyt upseeri, jonka on katsottu edustavan totuttua, Suomen rajojen sisäpuolelle painottuvaa maanpuolustusta. Kaskealan koetaan nousseen asemaansa enemmänkin kansainvälisen tehtävien kautta. Hänen on odotettu muuttavan puolustuksen kurssia vielä entistäkin selvemmin kansainvälisiä, kriisejä ennalta ehkäiseviä toimia kohti.

On selvää, että vapaaehtoinen maanpuolustus sen enempiä kuin asevoimat yleensäkin eivät ole itsetarkoituisia. Ne ovat vain välineitä, joita kansakunta tarvitsee turvallisuuspoliittiseen työkalupakkiinsa. Turvallisuus on meillä kuitenkin vahvasti tunnepohjainen asia. Suomalaisten enemmistö ei tunnustavasti, että pelkkä kansainvälinen toiminta antaisi maallemme tarvittavan perusturvallisuuden. Monelle onkin ollut huojentavaa kuulla tunnetusti harkintakykyisen amiraali Kaskealan selvästi liputtavan nykyisen, yleiseen asevelvollisuuteen ja reserviin nojaavan järjestelmän säilyttämisen puolesta.

Kaskeala on myös mietiskellyt sitä, voisiko reservin ikäraja laskea 35 vuoteen. Ajatus on pohdinnan arvoinen, vaikka alkuun saat- taakin aiheuttaa säikähdysten erilaisissa reserviläisjärjestöissä. Käytännössähän tämä merkitsisi sitä, että nostoväki alkaisi aikaisemmin. "Nostoväki" -sana on vanha kunniakas suomalainen sotilastermi. Miksi se ei voisi olla uuden, supistetun reservin tukena väistämättä tarvittavan vapaaehtoisjärjestelmän yhteinen nimitäjä – ja nimi? Kaskealan koepallo tarjoaa mielenkiintoista ajattel- tavaa.

Erilaisia vaihtoehtoja pohdittaessa on muistettava sekin, että puolustusvoimien johdossa on miehiä, jotka näkevät missä mennään ja varmasti tekevät niin kuin hyvä tulee. Suomen puolustusta ei voi johtaa henkilökohtaisten mieltymysten tai muuttumattomien mantrojen avulla. Kenraali Hollo palasi ratkaisun jälkeen hienosti asian ytimeen muistuttamalla siitä, että upseerit ovat tehtävissään isänmaata palvelemissa eivätkä kilpailemassa omista eduistaan.

Missä on Vuosikirja?

Suomen Sotilaan seitsemännän vuosikirjan valmiiksi taitettu sisältö tuhoutui laitevauriossa, eikä kirjaa ehditty taittaa uudelleen niin, että se olisi ehtinyt tämän joulunumeron mukana jaettavaksi. Vuosikirja yhdistetään nyt ja luultavasti jatkossakin tammikuun alussa valmistuvaan HUOMIO! -nimiseen reserviläisen käsikirjaan. Siitä tehdään ns. Suomen Sotilas -versio, johon pannaan keskeiset osat vuosikirjamateriaalista. Tämä versio postitetaan Suomen Sotilaan tilaajien koteihin osana vuoden 2000 vuosikertaa Maanpuolustajan mukana ensi keväänä.

Keskustelu katkeilee

Kun itse kysyy ja itse vastaa, ei tule riitaa, sanoo sanalasku. Suomen Sotilas ja sen lukijat olisivat silti mielellään kuulleet Maanpuolustuskoulutus ry:n näkökannan niihin asioihin, joiden suhteen sitä edellisessä numerossa arvosteltiin. Sellaista emme kuitenkaan ole saaneet. Keskustelu jatkuu joka tapauksessa ensi vuoden puolella.

Hyvän joulun ajan ja turvallisen uuden vuoden toivotuksin

HEIKKI TIILIKAINEN

heikki.tiilikainen@suomensotilas.fi

JURA JUKOLA

Liian raskasta?

Tukat hulmusivat ja banderollit liehuivat, kun Aseistakieltäytyjäliiton järjestämä mielenosoitus keräsi marraskuussa sivareita Eduskuntatalon eteen vaatimaan helpotuksia liian raskaaseen palvelukseen. Mitä mahtokaan miettiä kauha- jokelainen alikersantti, joka osui sattumalta paikalle? –Sivu 36

JANNE KOPU

Kalvoja ja korsuja

Puolustusvoimien Koulutuskeskityksen Kehittämiskeskityksessä työskentelevä graafikko Janne Kopu viihtyy työssään ja kehuu sitä luovaksi ja vapaaksi. Kirjankansien ja opetuskalvojen rinnalle ovat uudeksi työsaraksi tulleet tietokoneanimaatiot – parhaillaan miehen pöydänkulmalla on palikoista koottu korsu, josta kehkeytyy monipuolinen opetuskansio. –Sivu 44

MAANPUOLUSTUKSEN
AIKAKAUSLEHTI
81. VUOSIKERTA

6-7/2000

PÄÄTOIMITTAJA

Heikki Tiilikainen (09) 499 548

TOIMITUSSIHTEERI

Jura Jukola (09) 496 189

ERIKOISTOIMITTAJA

Jukka Knuutila

VAKITUISET AVUSTAJAT

Marjatta Hinkkala • Jukka Knuuti
Mika Kalakoski • Jukka I. Mattila
Eero Lehmuskallio • Jussi Niinistö
Juhani A. Niska • Risto Penttinen
Riitta Salo • Jukka Suvisaari
Pekka Visuri

TAITTAJAT

Ilkka Pitkänen
Kari Merilä

NETTISOTILAS

Leif-Eric Rosendal

KENTTÄRADIO 100.3 MHZ

Jukka Vuolio

KUSTANTAJA

Kustannus Oy Suomen Mies

TOIMITUSJOHTAJA

Heikki Tiilikainen

TOIMISTO

Paula Kareinen
Leif-Eric Rosendal

MARKKINOINTI

Kim Vinari

OSOITE

Döbelninkatu 2, 00260 Helsinki

Puh: (09) 496 189

Fax: (09) 492 058

toimitus@suomensotilas.fi

www.suomensotilas.fi

TILAUSHINNAT

10 nroa vuodessa; kestotilaus
265 mk/vsk, määräaik. 295 mk/vsk,
opisk. ja varusmiehet 220 mk/vsk
Levikki 15 290
Tarkastettu 7.1.1999

ILMOITUKSET

Ilpo Pitkänen Oy

Puh: (09) 349 9224

Fax: (09) 349 9223

mainos.aineistot@pitkanen.inet.fi

Jarmo Paavola puh: (09) 496 189

Fax: (09) 492 058

Mediamyynti Norrlin Oy /

Liisa Norrlin

Puh: (09) 590 395 ja (09) 590 804

Fax: (09) 592 587

KIRJAPAINO

Itä-Uudenmaan Paino Oy

Itäinen Tullikatu 10, 07900 Loviisa

ISSN-1237-8704

Aikakauslehtien liiton jäsen